

Warszawa, 30 lipca 2025 r.

40 proc. polskich eksporterów planuje działalność w Ukrainie po zakończeniu wojny

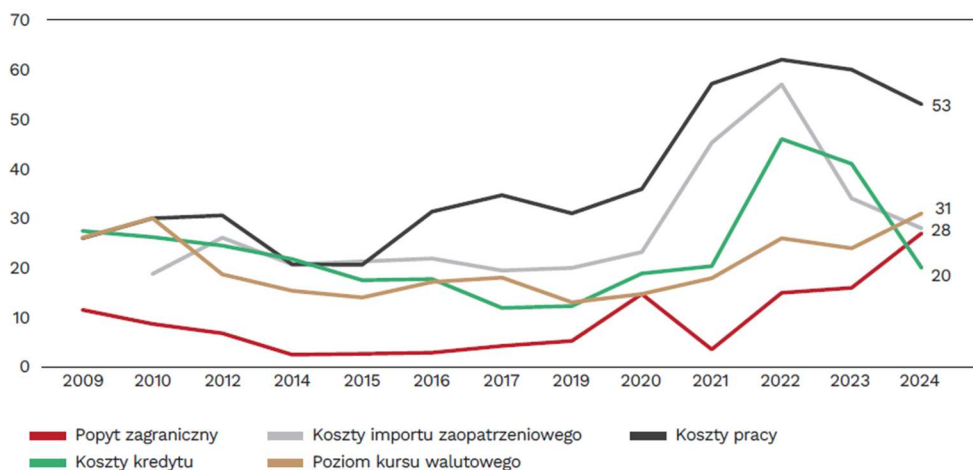
Polscy eksporterzy coraz mniej odczuwają skutki światowego spowolnienia wykazując się adaptacją do zmieniających się warunków zewnętrznych. Odsetek firm dotkniętych globalnymi zawirowaniami gospodarczymi spadł z 80 proc. w 2023 do 66 proc. w 2024 r. Naszym głównym partnerem handlowym wciąż pozostają Niemcy, ale 40 proc. firm rozważa aktywność na rynku ukraińskim po zakończeniu wojny. Strategie rynkowe firm eksportujących towary z Polski są niezmiennie od lat i opierają się na konkurencji cenowej. Firmy eksportowe są bardziej innowacyjne niż ogół firm w Polsce. Coraz częściej inwestują również w nowe technologie – wdrażanie rozwiązań opartych na AI jest w firmach eksportujących dwukrotnie częstsze niż w pozostałych polskich przedsiębiorstwach. To główne wnioski z publikacji Polskiego Instytutu Ekonomicznego „Polscy eksporterzy w czasach niepewności”.

Wpływ światowych zawirowań gospodarczych na polskich eksporterów

Choć w 2024 r. odsetek firm dotkniętych spowolnieniem gospodarczym spadł w porównaniu z poprzednimi latami (z 80 w 2023 r. do 66 proc.), to większość eksporterów nadal deklaruje negatywny wpływ czynników zewnętrznych, takich jak niski popyt zagraniczny czy niekorzystny dla eksportu kurs walutowy. Dane pokazują jednak, że polskie firmy eksportowe adaptują się do zmieniających się warunków zewnętrznych.

„Zmniejszenie znaczenia skutków sytuacji gospodarczej na działalność eksporterów może być związane z odbiciem wzrostu PKB w Unii Europejskiej w 2024 r. oraz z adaptacją do nowych warunków na rynkach zagranicznych. zmniejsza się poziom niepewności przedsiębiorców Po wzroście gospodarczym, który nastąpił w latach 2022-2023, zmniejszył się poziom niepewności przedsiębiorców. Firmy eksportowe coraz rzadziej realizują strategie dostosowawcze podtrzymujące kondycję finansowo-ekonomiczną firmy takie jak np. dostosowywanie cen sprzedaży do zmieniających się warunków” – komentuje dr Katarzyna Sierocińska, starsza analityczka w zespole gospodarki światowej.

Wykres 1. Jaki wpływ na eksport Państwa firmy miały następujące czynniki? (odpowiedzi z lat 2009-2024, z wyjątkiem 2018 r., suma wskazań „raczej negatywny” i „zdecydowanie negatywny”, w proc.)

Źródło: opracowanie własne PIE na podstawie wyników badania ankietowego polskich eksporterów.

Eksporterzy są pozytywnie nastawieni do jednolitego rynku

Eksporterzy łagodniej niż w poprzednich latach oceniali bariery jednolitego rynku UE. Na konieczność rozszerzenia wspólnych certyfikatów i standardów zwracała uwagę ponad połowa (51 proc.) eksporterów w 2024 r. Było to jednak o 14 pkt. proc. mniej niż w 2022 r. Podobny spadek zanotowano po wprowadzeniu ułatwień dotyczących zatrudniania cudzoziemców, co jednak może wynikać z ogólnego spadku zatrudnienia obcokrajowców w firmach eksportowych (z 62 proc. firm eksportowych w 2023 r. do 53 proc. w 2024 r.). Mniej negatywnych odpowiedzi było również w przypadku obserwowanych od lat innych barier. Potrzebę wydłużenia terminu ważności zezwoleń, zmniejszenia częstotliwości kontroli oraz ograniczenia kryteriów przetargowych faworyzujących firmy rodzime zgłaszało o ok. 4 pkt. proc. mniej firm niż w 2023 r. Eksporterzy lepiej oceniali również warunki eksportu na rynki pozaunijne, głównie dzięki spadkowi cen kosztów transportu, obniżeniu ryzyka wraz ze zwiększeniem wsparcia dla eksportu ze strony państwa.

Charakterystyka i strategia polskich eksporterów nie zmienia się od lat

Konkurowanie polskich eksporterów na rynku zagranicznym od lat opiera się na cenie towaru. Strategię cenową lub cenową z pewnymi elementami konkurencji pozacenowej stosowała w 2024 r. ponad połowa (53 proc.) firm eksportowych. Udział eksporterów bazujących wyłącznie na konkurowaniu pozacenowym utrzymuje się na poziomie zaledwie 2-3 proc. przynajmniej od 12 lat, czyli okresu, dla którego w przypadku tego pytania

posiadamy wyniki. W 2024 r. najwyższy udział tego rodzaju firm był wśród firm eksportujących produkty wysokiej techniki.

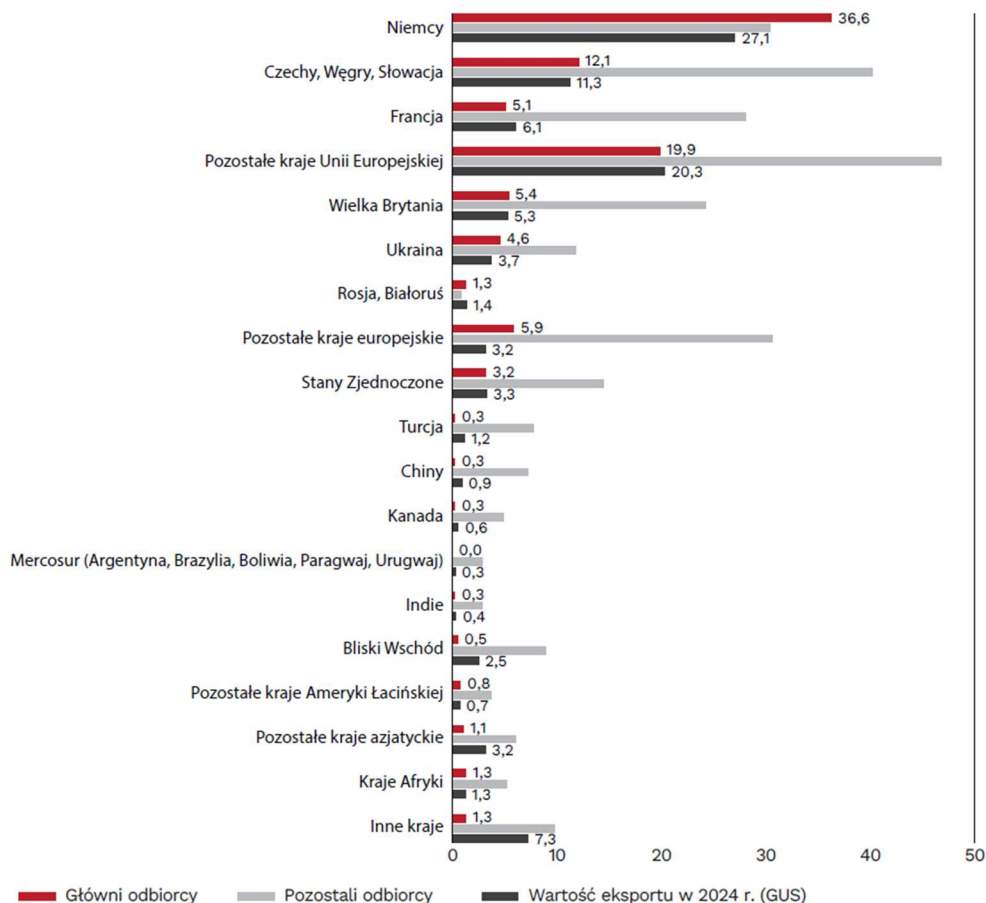
Infografika 1. Typowy polski eksporter towarów w 2024 r.

Źródło: opracowanie własne PIE na podstawie wyników badania ankietowego polskich eksporterów.

Również charakterystyka polskiego eksportera nie zmienia się od lat. Dominującym kierunkiem polskiego eksportu pozostają kraje Unii Europejskiej. Najwięcej polskich firm w 2024 r. jako główny kierunek eksportu wskazywało Niemcy (36 proc.), państwa z Grupy Wyszehradzkiej (12 proc.), Francję (5 proc.) i pozostałe państwa UE (20 proc.). Ponadto eksporterzy w Polsce to przede wszystkim firmy duże, zatrudniające powyżej 250 pracowników (42 proc. w 2024 r.) oraz firmy małe (36 proc.). W 2024 r. 78 proc. firm eksportujących działało w modelu B2B, a 14 proc. oferowało swoje produkty bezpośrednio dla konsumenta (B2C). 67 proc. firm eksportowało jedynie towary własnej produkcji. Były to przede wszystkim firmy małe oraz o wartości rocznego eksportu niższej niż 100 tys. EUR.

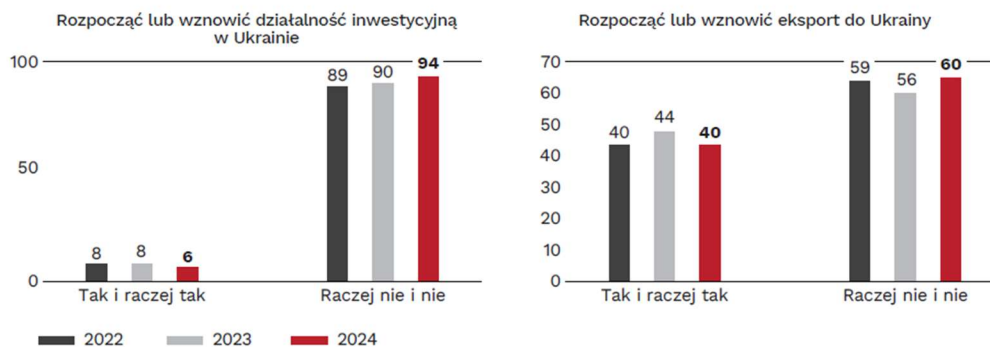
Wykres 5. Kraje, do których kierowany był eksport Państwa firmy w 2024 r.

Plany polskich eksporterów

40 proc. polskich eksporterów badanych w 2024 r. było zainteresowanych rozpoczęciem lub wznowieniem eksportu na Ukrainę, choć jedynie 6 proc. chciałaby inwestować w tym kraju po zakończeniu wojny. Stosunkowo wysoki odsetek firm zainteresowanych eksportem na Ukrainę utrzymuje się od początku pełnoskalowej inwazji Rosji i odpowiada za wzrost polskiej sprzedaży na ten rynek. Odsetek firm zainteresowanych obecnością na rynku ukraińskim jest tym wyższy, im wyższy poziom zaawansowania technologicznego ich produkcji. Wznowienie lub rozpoczęcie eksportu po zakończeniu wojny najczęściej deklarowały przedsiębiorstwa z branż: chemicznej, produkcji maszyn i spożywczej. Większość eksporterów, tj. 76 proc., nie doświadczyła strat związanych z wojną w Ukrainie. Pozostali odczuli głównie pośrednie konsekwencje konfliktu zbrojnego i zwracali uwagę przede wszystkim na utratę wschodnich rynków zbytu, inflację oraz utrudnienia w transporcie towarów.

Wykres 7. Co planuje Państwa firma w przypadku zakończenia wojny na Ukrainie?
(odpowiedzi z badań przeprowadzanych w latach 2022-2024, w proc.)

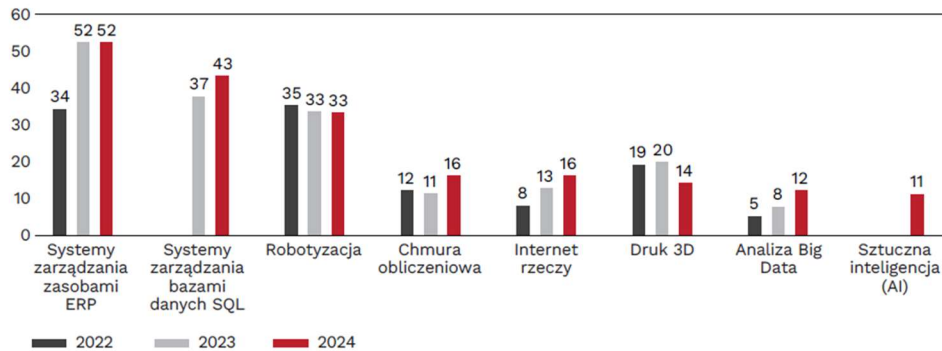

Źródło: opracowanie własne PIE na podstawie wyników badania ankietowego polskich eksporterów.

Eksporterzy coraz częściej stawiają na nowe technologie

W 2024 r. 11 proc. eksporterów wdrożyło lub rozpoczęło wdrażanie sztucznej inteligencji, a 20 proc. rozważyło użycie AI w firmach. To prawie dwukrotnie więcej w porównaniu z ogółem firm działających w Polsce. W 2024 r. 5,9 proc. przedsiębiorstw deklaruje wykorzystanie technologii AI. Sztuczną inteligencję stosuje najczęściej firm eksportowych z sektora produkcji maszyn i urządzeń, ale aplikację tego rodzaju technologii rozważają także producenci chemikaliów i wyrobów chemicznych, wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych oraz artykułów spożywczych. Są to przede wszystkim firmy duże, z udziałem eksportu w przychodach ze sprzedaży powyżej 10 mln EUR. W latach 2022-2024 widoczny był znaczący wzrost zainteresowania analizą Big Data, chmurą obliczeniową, Internetem rzeczy oraz systemami zarządzania bazami danych SQL. Jedna trzecia firm wdrożyła lub wdraża robotyzację. Podobny wynik utrzymuje się od 2022 r. Zainteresowanie systemami zarządzania zasobami ERP wzrosło znacząco między 2022 a 2023 r. i od dwóch lat pozostaje na podobnym – wysokim – poziomie 52 proc.

Wykres 9. Firmy, które wdrożyły lub wdrażają wybrane nowoczesne technologie (odpowiedzi z badań przeprowadzanych w latach 2022-2024, w proc.)

Uwaga: brak słupka z odpowiedziami oznacza, że w danym roku nie zostało zadane pytanie dotyczące wykorzystania danej technologii.

Źródło: opracowanie własne PIE na podstawie wyników badania ankietowego polskich eksporterów.

***

Polski Instytut Ekonomiczny to publiczny think tank ekonomiczny z historią sięgającą 1928 roku. Jego obszary badawcze to przede wszystkim makroekonomia, energetyka i klimat, gospodarka światowa, foresight gospodarczy, gospodarka cyfrowa, zrównoważony rozwój i ekonomia behawioralna. Instytut przygotowuje raporty, analizy i rekomendacje dotyczące kluczowych obszarów gospodarki oraz życia społecznego w Polsce, z uwzględnieniem sytuacji międzynarodowej.

Kontakt dla mediów:

Ewa Balicka-Sawiak

Rzecznik Prasowy

T: +48 727 427 918

E: ewa.balicka@pie.net.pl